מסורת השס

רבי יוסי בר יהודה היא. (לפי רבי לא מהני ליה שיטוי דמתניתין מיס מיתייב דלאו בר גיטול כדאמרינן גבי מורסן אבל לרבי יוסי בר יהודה) דאמר "עד שיגבל הכא גובלין כלאחר יד כדמפרש ואזיל וא"מ הוא דקא מסני: שבותין • בתרוד דהייטו גובלין: ושותים זיתום שלו זו ליסה: בחול נותן פחות כו'. כלומר כן דרכו בחול: לגבלה דבי גשיס • שומר בהמות אבל ומגבל מלכלן: דקא

מדהו לפרק • פירש בקונטרס לפרק מלפני בהמה זו ליתן לפני אחרת וכן פירש בערוך בערך פרק וקשה לר"י דהייטו מתניתין גבי בהמה (לעיל דף קמ:) וגרלה לר"י לפרק הייטו להריק המים וגם המורסן מכלי לא כלי שמגבל היטב ובערוך פירש כמה לשונות:

אין מזל לישראל. והא דאמר רבא בשילוי מו"ק (דף כמ: תוס) בני מיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא מילתא מכל מקום על ידי זכות גדול משמה אבל פעמים שאין המזל משמה כדאמר ביבמות פרק החולץ (דף כי: ותוס) זכה מוסיפין לו לא זכה פוחתין לו (לאין מזל לישראל): כלדאי

רבי יוסי משני: א"ה חסדא על יד שבוחשין את השתית בשבת המצרי והאמרת אין גובלין ל"ק הא בעבה הא בלחה, והני מילי הוא דמשני, היכי משני? אמר רב יוסף: בחול נותן את החימצ ואח"כ נותן את השתית בשבת נותן את השתית ואח"כ נותן את החימצ. לוי בריה דרב הונא בר חייא אשכחיה לגבלא דבי נשיה אתא אבוה אשכחיה א"ל: הכי אמר אבוה דאמר משמיה דרב ומנו רבי ירמיה בר אבא: גובלין ולא מסתפין, ולא לסוס בלישניה מהלקטין ליה, והא"מ הוא דמשני, היכי משני? אמר רב יימר בר שלמיא משמיה דאביי שתי ועירב, והא לא מעורב שפיר? אמר רב יהודה, מנערו לכלי. כתיב אפינקסיה דזעירי: אמרית קדם רבי (ומנו, רבי חייא) מהו לגבל? אמר אסור, מהו לפרק? אמר מותר. אמר רב [*מנשיא] חד קמי חד, תרי קמי תרי שפיר דמי, תלתא קמי תרי אסור, רב יוסף אמר קב ואפילו קביים, עולא אמר כור ואפילו כוריים. כתיב אפינקסיה דלוין: אמרית קדם רבי (ומנו רבינו הקדוש) על דהוו גבלין שתיתא בבבל והוה צוח רבי (ומנו רבינו הקדוש על דהוו גבלין שתיתא ולית דשמיע ליה ולית היקא בידיה למיסר מדרבי יוסי בר' יהודה כתיב אפינקסיה דרבי יהושע בן לוי: האי מאן דבחד בשבא יהי גבר ולא חדא ביה מאי "[ולא חדא ביה]: איליבא ולא חד לטיבו והאמר רב אשי "אנא בחד בשבא הואי", אלא לאו חדא לבישו, והאמר רב אשי "אנא ודימי בר קקוזתא הוויין בחד בשבא אנא מלך והוא הוה ריש גנבי" אלא אי כולי לטיבו אי כולי לבישו (מאי טעמא דאיברו ביה אור ודושך) האי מאן דבתרי בשבא, יהי גבר רגזן מ"ט משום דאיפליגו ביה מיא האי מאן דבתלתא בשבא יהי גבר עתיר, וונאי והא מ"ט משום דאיברו ביה עשבים האי מאן דבארבעה בשבא יהי גבר חכים (ונהיר, מ"ט משום דאיתלו ביה מאורות האי מאן דבחמשה בשבא יהי גבר גומל חסדים מ"ט משום דאיברו ביה דגים ועופות האי מאן דבמעלי שבתא יהי גבר חזרן * אמר ר"נ בר יצחק חזרן במצות האי מאן דבשבתא יהי, בשבתא ימות על דאחילו עלוהי יומא רבא דשבתא אמר רבא בר רב שילא "וקדישא רבא" יתקרי אמר להו רבי חנינא פקו אמרו ליה לבר ליואי לא מזל יום גורם אלא מזל שעה גורם האי מאן דברחמה יהי גבר זיותן יהי אכיל מדיליה ושתי מדיליה ורזוהי גליין, אם גניב לא מצלח, האי מאן דבכוכב נוגה יהי גבר עתיר, וונאי יהי, מ"ט משום דאיתילד ביה נורא האי מאן דבכוכב יהי גבר נהיר וחכים משום דספרא דרחמה הוא האי מאן דבלבנה יהי גבר סביל מרעין, בנאי וסתיר סתיר ובנאי, אכיל דלא דיליה ושתי דלא דיליה ורזוהי כסיין, אם גנב מצלח האי מאן דבשבתאי יהי גבר מחשבתיה בטלין ואית דאמרי כל דמחשבין עליה בטלין האי מאן דבצדק יהי גבר צדקן * אמר ר"נ בר יצחק וצדקן במצות האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיר דמא א"ר אשי אי אומנא אי גנבא אי מטבחא אי מוהלא, אמר רבה אנא במאדים הואי אמר אביי מר נמי עניש וקטיל, איתמר רבי חנינא אומר מזל מחכים מזל מעשיר ויש מזל לישראל רבי יוחנן אמר אין מזל לישראל ואזדא רבי יוחנן למעמיה דא"ר יוחנן מניין שאין מזל לישראל שנאמר כה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהם יחתו ולא ישראל ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר ויוצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הכב"ה רבש"ע בן ביתי יורש אותי אמר לו לא כי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן, אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל, מאי דעתיך

מבנה

"כתיב אזבינקסיה..."

רבינו חננאל

ואין צ"ל שמלקטין כו' ופרוק רב יהודה הכי לעולם פי' מתניתא דאמר כך היא מהלקטין דספר ליה ביריה והיא פתותה מהלעפה שאמרנו ומלקטין שמשליך לפניה ששורים וכיוצא בהן דברים שהן מאכל לעופות • ואין משליכין מאכל לפני יוני שובך ויוני [עליה] לפי שאינן [בני] תרבות ואין מונותן עליך וכי [הא] דתניא נותנין מונות לפני הכלב ואין נותנין מונות לפני חזיר ומה הפרש בין זה לזה כלב מונותיו עליך חזיר אין מונותיו עליך ובא רב אשי לסייע דברי רב יהודה ולימר שנויא דשני שנויא היא מדוקיא דמתניתין דקתני אין נותנין מים לפני דבורים ולפני יונים שבשובך אבל נותנים לפני אווזים ותרנגולים ולפני יונים הרדיסיות מ"מ לא משו' דהני מונותיו עליך ויוני אין מונותיו עליך ולא עמדו דברי רב אשי הלכה כרב יהודה דתניא כוותיה דתניא איזו היא המראה ואיזו היא הלעפה המראה מרבצה ושוקע את פיה ומאכילה כרשינין ומים בב"א • הלעפה מאכילה מעומר ומשקה מעומר ונותן לה כרשינין בפ"ע ומים בפ"ע: מהלקטין לתרנגולים ונותנין מים למורסן אבל לא גובלין אוקימנא לר' יוסי ב"ר יהודה דתניא אחד נותן את הקמח ואחד נותן לתוכו מים האחרון חייב דברי ר' וד' יוסי בר יהודה אומר עד שיגבל אלמא אמרינן [דנתינת מיסתא ניבולא]

עין משפט נר מצוה

לא א ב ג ד מיי' פס הלכה לג סמג פס עשין לא טיפן ב פטיף יד:

גליון השס

גמרא אחת אמה מסמיכי עי' לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה דבי כנלה: רשי' ד"ה אבל דלא* אחר מלות • מזון במלות • שכן דרך ע"ל לחזר אחר מלות שכת: וקדישא רבה יפקרי • שיהא פרוש וקדוש דכתיב (שמות כ) ויקדשהו: אמר לפו רבי חנינא • לתלמידים שקרלו פנקסו של ר' יהושע: מזל שעה ז' מזלות הן המשמשין לה השעות ומנכ"ל שנ"ש תמה הייט תמה ממש והוא אחד מן המזלות וכן לבנה והשאר הוויין כוכבים: זיותן • כשמש המאיר: אכיל מדיליה • כשמש שאינו מסוג גבול רעהו למשול בגילה: ורזוהי גליין • אין לו רשות לכסות סודו וכסמרוהו אלא כשמש הזה שהוא פומבי לכל: דפלי ביה נורא • אש תלוי בלאותו מזל יצר של תשמיש בוער כתגור: מזל כוכב • הוא סופר של מזל חמה לכתוב דרך הילוכו ותקופותיו ומלוי אלנו תמיד: סביל מרעין • כלבנה זו(ג)(שמתקונה) והולכת: בנאי וסתיר • כלבנה זו שגדילה ומתמעטת: אכיל לא דיליה • כלבנה המסגת גבול החמה למשול אף ביום: ורזוהי כסיין • כלבנה שאינה מאירה: דבשבתאי • מזל כוכב שמזל שבתאי: בטלין • כמו לא ישבותו (בראשית ח) • לדקן במלות • לדקה לעניים דקרי ליה מלוה (ככל) לשון אגדה: גנבא • ליסטים הסורג נפשות: אומנא • מקיז דם: עניש • כגי אדם הטוברין על דבריו: מזל מחכים • לפי המזל היא החכמה כדאמר דבחמה הזיר וחכים זיש מזל לישראל שאין תפלה ולדקה משנה את המזל: אין מזל לישראל • דעל ידי תפלה וזכות משמנה מזלו לטובה: מילטגניות • חכמת המזלות: לא מילטגניותיך • הייט לכתיב "ויוצא אותו החוצה" אין מילטגניותיו דקאי

ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר' יוסי ב"ר יהודה עד שיגבל אלא בקמח דבר גיטול הוא אפי' ר' יוסי ב"ר יהודה מודי שנתינת מים למורסן אסור שהוי גיטולו ואשכחנן תנא בהדיא אין נותנין מים למורסן דברי ר' [ר"] יוסי ב"ר יהודה אומר ואע"ג דבבל מקום הלכתא כרבי מחבירו הכא הלכה כר' יוסי דתנינן מתניתין מתמא בוותיה ותוב מתא דכתוב אפינקסיה דלוי אמרית קדם רבינו הקדוש והוא רבי עד דהוו גבלין שתיתא בבבל והוא צוחה רבי דלית דשמע ליה ולית היקא בידיה למיסר מדר' יוסי ב"ר יהודה דהוא הלכתא כר' יוסי ב"ר יהודה דהוא בר פלוגתיה לא אסר ונפק עובדא כוותיה: ת"ר אין גובלין את הקליא וי"א גובלין ואמרינן מאן י"א ואמר רב חסדא ר' יוסי ב"ר יהודה היא והוא דמשני היכי משני אמר רב חסדא על יד על פי' מעם מעם מדמחרף רב חסדא אליבא דר' יוסי ב"ר יהודה